

УРЕЂИВАЧКА ПОЛИТИКА ЧАСОПИСА *ИСТРАЖИВАЊА*

Програм

Часопис *Истраживања* покренут је 1971. године и издаје га Одсек за историју Филозофског факултета у Новом Саду. *Истраживања* су посвећена објављивању најбоље научне мисли о свим аспектима друштвено-политичких процеса и догађаја на простору Средње и Југоисточне Европе, као и Источног Медитерана. Будући да је Универзитет у Новом Саду смештен на простору на којем се од најранијих раздобља људске историје сусрећу и преплићу различите цивилизације, културе, религије и народи, *Истраживања* посебан акценат стављају на критичко истраживање историјског значаја и утицаја тог међусобног преплитања. У складу с тим, у научном истраживању велики значај се придаје интердисциплинарном приступу, због чега се у *Истраживањима* објављују не само радови у којима се изучава „класична“ политичка историја, већ и радови у којима се критички разматра друштвени и културни живот у прошлости (материјална култура, политичка мисао, књижевност, религија итд.). Имајући у виду своју традицију, *Истраживања* су поносна на своју праведност у поступку избора радова за објављивање, због чега се строго пази на поштовање правила добре научне праксе и академске честитости. У циљу унапређивања и оснаживања те традиције, уведен је и поступак рецензирања по системима *Double blinde review* и *Peer review*.

Редакција

Главни задатак Редакције *Истраживања* јесте обезбеђивање што вишег степена квалитета научних радова који се објављују у овом часопису. Наведени циљ Редакција постиже на четири начина. Прво, Редакција пази да се аутори и рецензенти строго придржавају правила добре научне праксе, правила за писање рецензија и Упутства за ауторе. Друго, чланови Редакције могу да буду само они појединци који су доказане научне стручности и објективности. Треће, Редакција велики значај придаје географској разноликости својих чланова. У складу с тим, за свако историјско раздобље, осим што има барем једног члана са Одсека за историју, има и још неколико чланова који долазе из других угледних научних институција из Србије и изван Србије. Четврто, сваки члан Редакције је дужан да се строго придржава правила добре научне праксе, због чега за време свог чланства у Редакцији не може да објављује у часопису *Истраживања*.

Врсте радова

Постоје две врсте радова:

1. Научни чланци – оригинални научни радови који су написани у складу са правилима добре научне праксе часописа *Истраживања*. Научни чланци морају имати барем две позитивне рецензије и они се објављују у првом делу часописа.
2. Стручни чланци који не представљају оригинални научни рад; а деле се на подгрупе:

- приказ (књиге или научног догађаја);
- научна критика, односно полемика на одређену научну тему заснована искључиво на научној аргументацији;
- објављивање и критичко коментарисање архивске грађе.

Језик рада

Најмање половина научних чланака прихваћена за објављивање у часопису *Истраживања* мора бити на енглеском језику. У складу са тим, пожељно је да, већ приликом прве предаје, текст буде на енглеском језику, док је за прихваћене радове **обавезно** да коначна верзија буде предата на енглеском језику. Другим речима, могуће је иницијално предати рад на српском (или тзв. б-х-с језицима), али су у случају прихватања рада аутори обавезни да коначну верзију текста (са идентичним садржајем) предају на енглеском. Радови на енглеском обавезно имају резиме на српском језику.

У одређеним/изузетним околностима (о којима одлучује Редакција у складу са усвојеном уређивачком политиком и темом предатог рада), текст може бити на српском или неком од светских језика: немачки, француски, шпански, италијански, руски. Уколико је језик рада на српском или неком од светских језика који није енглески, обавезно је да резиме буде на енглеском језику.

Рецензије и рецензенти

Рецензије у часопису *Истраживања* пишу се у складу са правилима *Peer review*, односно *Double blinde review* рецензија. У складу с тим, правила за писање рецензије су:

- сваки научни рад оцењују барем два рецензента;
- рецензенти нису чланови Редакције;
- рецензенти су сличне (или боље) стручности као аутор рада;
- рецензенти су дужни да у складу са правилима добре научне праксе објективно процене рукопис који им је дат на рецензију;
- рецензентима није познат идентитет аутора рада и дужни су да поштују правила поверљивости;

- рецензенти су дужни да поштују етичке норме и да обелодане евентуални сукоб интереса;
- аутор одређене рецензије у датом броју часописа *Истраживања* не може објавити научни рад;
- идентитет рецензента није познат аутору рада.

Избор рецензената спада у дискрециона права уредника. Рецензенти морају да располажу релевантним знањима у вези са облашћу којом се рукопис бави и не смеју бити из исте институције као аутор, нити то смеју бити аутори који су у скорије време објављивали публикације заједно (као коаутори) са са било којим од аутора поднесеног рада.

Рецензент не сме да буде у сукобу интереса са ауторима или финансијером истраживања. Уколико постоји сукоб интереса, рецензент је дужан да о томе моментално обавести уредника.

Рецензент који себе сматра некомпетентним за тему или област којом се рукопис бави дужан је да о томе обавести уредника.

Рецензија мора бити објективна. Коментари који се тичу личности аутора сматрају се непримереним. Суд рецензената мора бити јасан и поткрепљен аргументима.

Рукописи који су послати рецензенту сматрају се поверљивим документима.

Током читавог процеса, рецензенти делују независно једни од других. Рецензентима није познат идентитет других рецензената. Ако одлуке рецензената нису исте (прихватити / одбити), главни уредник може да тражи мишљење других рецензената.

Редакција је дужна да обезбеди солидну контролу квалитета рецензије. У случају да аутори имају озбиљне и основане замерке на рачун рецензије, редакција ће проверити да ли је рецензија објективна и да ли задовољава академске стандарде. Ако се појави сумња у објективност или квалитет рецензије, уредник ће тражити мишљење других рецензената.

Рецензенти добијају образац за рецензију који је припремила Редакција часописа *Истраживања*, са инструкцијама о начину његове попуне.

Редакција часописа *Истраживања* води листу рецензената која садржи имена, афилијације и звања свих рецензената. У прилогу листе чувају се писма сагласности рецензената за прихватање рецензентских обавеза. Редакција часописа *Истраживања* настоји да обезбеди што већи степен географске разноликости рецензената, односно да што више рецензената буде из иностранства, како би се у односу на ауторе избегао конфликт интереса. У интересу је Уредништва да се листа рецензената по правилу објављује у часопису бар једном годишње.

Редакција часописа *Истраживања* води регистар рецензија који је архива поверљиве природе јер садржи све рецензије у папирном облику, на одговарајућем обрасцу.

Плагијаризам

Плагирање, односно преузимање туђих идеја, речи или других облика креативног израза и представљање као својих, представља грубо кршење научне етике. Плагирање може да укључује и кршење ауторских права, што је законом кажњиво.

Плагијат обухвата следеће:

- дословно или готово дословно преузимање или смишљено парафразирање (у циљу прикривања плагијата) делова текстова других аутора без јасног указивања на извор или обележавање копираних фрагмената (на пример, коришћењем наводника);
- копирање једначина, слика или табела из туђих радова без правилног навођења извора и/или без дозволе аутора или носилаца ауторских права за њихово коришћење.

Упозоравамо ауторе да се за сваки рукопис проверава да ли је плагијат коришћењем софтвера *Erhogus*.

Рукописи код којих постоје јасне индикације да се ради о плагијату биће аутоматски одбијени и ауторима ће бити трајно забрањено да објављују у часопису *Истраживања*.

Ако се установи да је рад који је објављен у часопису *Истраживања* плагијат, од аутора ће се тражити да упуте писано извињење ауторима изворног рада.

Повлачење већ објављених радова

Објављени рукописи биће доступни докле год је то могуће у оној форми у којој су објављени, без икаквих измена. Понекад се, међутим, може десити да објављени рукопис мора да се повуче. Главни разлог за повлачење рукописа јесте потреба да се исправи грешка у циљу очувања интегритета науке, а не жеља да се аутори казне.

Чланак се мора повући у случају кршења права издавача, носилаца ауторских права или аутора; повреде професионалних етичких кодекса, тј. у случају подношења истог рукописа у више часописа у исто време, лажне тврдње о ауторству, плагијата, манипулације подацима у циљу преваре и слично. У неким случајевима рад се може повући и како би се исправиле накнадно уочене грешке у рукопису или објављеном раду.

Стандарди за разрешавање ситуација када мора доћи до повлачења рада дефинисани су од стране библиотека и научних тела, а иста пракса је усвојена и од стране часописа *Истраживања*: у електронској верзији изворног чланка (оног који се повлачи) успоставља се веза (HTML линк) са обавештењем о повлачењу. Повучени чланак се чува у изворној форми, али са воденим жигом на PDF документу, на свакој страници, који указује да је чланак повучен (RETRACTED).

Самоархивирање

Часопис омогућава ауторима да прихваћену, рецензирану верзију рукописа, као и финалну, објављену верзију рукописа у PDF формату депонују у институционални репозиторијум и/или некомерцијалне базе података, као што су *PubMed Central*, *Europe PMC* или *arXiv*, или да га објаве на личним веб страницама (укључујући и профиле не друштвеним мрежема за научнике, као што су *ResearchGate*, *Academia.edu* итд.) и/или на сајту институције у којој су запослени, у било које време након објављивања у часопису. При томе се морају навести издавач, као носилац ауторских права, и извор рукописа, а мора се навести и идентификатор дигиталног објекта – DOI објављеног чланка у форми HTML линка.

Ауторска права

Када је рукопис прихваћен за објављивање, аутори преносе ауторска права на издавача. У случају да рукопис не буде прихваћен за штампу у часопису, аутори задржавају сва права.

На издавача се преносе следећа права на рукопис, укључујући и додатне материјале, и све делове, изводе или елементе рукописа:

- право да репродукује и дистрибуира рукопис у штампаном облику, укључујући и штампање на захтев;
- право на штампање пробних примерака, репринт и специјалних издања рукописа;
- право да рукопис преведе на друге језике;
- право да рукопис репродукује користећи фотомеханичка или слична средства, укључујући, али не ограничавајући се на фотокопирање, и право да дистрибуира ове копије;
- право да рукопис репродукује и дистрибуира електронски или оптички користећи све носиоце података или медија за похрањивање, а нарочито у машински читљивој/дигитализованој форми на носачима података као што су хард диск, CD-ROM, DVD, Blu-ray Disc (BD), мини диск, траке са подацима, и право да репродукује и дистрибуира рукопис са тих преносника података;
- право да сачува рукопис у базама података, укључујући и онлајн базе података, као и право преноса рукописа у свим техничким системима и режимима;
- право да рукопис учини доступним јавности или затвореним групама корисника на основу појединачних захтева за употребу на монитору или другим читачима (укључујући и читаче електронских књига), и у штампаној форми за кориснике, било путем интернета, онлајн сервиса, или путем интерних или екстерних мрежа.

Упутство за ауторе

Редакција часописа *Истраживања* припремила је Упутство за ауторе. У Упутству за ауторе наведени су формални критеријуми које рад мора да задовољи како би био објављен у часопису *Истраживања*:

- име аутора;
- контакт подаци;
- назив установе (афилијација);
- наслов;
- сажетак;
- кључне речи;
- величина рада (мин./макс. број речи и знакова);
- прилагођен правилима цитирања часописа *Истраживања*;
- списак литературе.